

det er min Pligt som Folketingsmand ikke alene for Herning Købstad, men ogsaa for Herning Landkreds og for de Mænd, som der have virket for Oprettelsen af et særskilt Landsogn, at fremsætte de Anskelser, de have gjort gældende, og som efter deres Mening berettiger dem til at ønske ikke at komme med ind under Købstadforpligtelserne. Det første nærliggende Spørgsmaal er her dette, om denne Del af Sognet er saa stor, at der i det hele kan være Tale om, at den kan være en selvstændig Kommune. Dertil bemærker det lokale Udvalg, der har syslet med Sagen, at af 26 Kommuner i Ringkøbing Amt have 3 mindre Folketal, 7 mindre Skyldværdi, 14 mindre Kommuneskat og 22 mindre Formue- og Indkomstskat. En Sammenligning tyder altsaa ikke paa, at det paa Grund af dette Landdistrikts Lidenhed skulde være urimeligt, at det blev en selvstændig Kommune. De samme Mænd føje til, at i Jylland i det hele have 16 Kommuner et mindre Flademaal og 6 et mindre Folketal, end det nye Landsogn vilde faa. Dets Flademaal vilde være 1,900 Tdr. Land med et Indbyggerantal af 302. Og de mene, at de ville blive stærkt beskattede ved at være sammen med Herning, men at de kunne have Fordel af at staa ene. Deres kommunale Skattebyrde har i 1904—05 været 4,200 Kr., men er nu steget til 7,640 Kr., saa at den er 25,30 Kr. pr. Individ. Med Hensyn til Byens Størrelse gøre de gældende, at den beholder Grund nok endda, idet den har ca. 2,800 Tdr. Land tilbage, og de sige — jeg ved ikke med hvilken Føje, jeg kender ikke Forholdet —, at det er et 3 Gange saa stort Areal som det, Esbjerg Købstad har. Hvis det er Tilfældet, kan der heller ikke fra den Side set være nogen egentlig Hindring for Opfyldelsen af deres Ønske. Imidlertid er, som sagt, Afgørelsen gaaet for sig paa den Maade, jeg her har antydnet, og det er endt med, at det høje Ministerium efter de Overvejelser, det har foretaget, har fundet Grund til at forelægge Lovforslaget, som det her foreligger, og jeg vil, som sagt, heller ikke overfor den store bebyggede Del af Byen paatage mig Ansvaret for at søge at faa det til at strande, men jeg har dog villet fremdrage de Ting, jeg her har omtalt, og gøre opmærksom paa den Stemning, der er for at bevare Landsognet. Man kan godt kalde det saaledes; saaledes kalde vi det til daglig Brug i mange Tilfælde. Saaledes er Forholdet f. Eks., hvad angaar Skyttesagen,

som jeg har haft med at gøre i mange Aar, der have vi en Herning Bykreds og en Herning Landkreds. Ogsaa Skoleforholdene ere nu ordnede forskelligt i Landdistriktet og i Byen.

Samtidig med, at jeg anbefaler Lovforslaget, ønsker jeg meget at vække Stemning for en Ændring, som forhaabentlig ogsaa kunde faa den højtærede Ministers Tilslutning, og hvorefter de Bestræbelser, der have været for en Adskillelse, hvorved der fremdeles blev et Landsogn, kunne tages under Overvejelse, saaledes at naar Herning er bleven erklæret for Købstad og altsaa foreløbig er Købstad med hele sit Sogneomraade, kunne Forhandlingerne fortsættes, saa at der maaske kan naas en Afgørelse, og at det da lægges i Ministerens Haand efter de fremkomne Oplysninger om, hvordan Fordelingen i saa Tilfælde skal være mellem Byen og Landsognet, at træffe en saadan Adskillelse uden at behøve at henvende sig til Lovgivningsmagten for at faa Ret dertil.

Endnu skal jeg kun gøre opmærksom paa, at i Tilslutning til, hvad der siges i Anmærkningerne, og i det hele ogsaa til det Forslag, der er foranlediget ved, at Kreditforeningen af Grundejere har bedt om at maatte blive ved fremdeles at faa Ret til at udlane i Herning — hvad jeg siden vil komme til at omtale, naar jeg kommer til det næste Lovforslag paa Dagsordenen — vilde det ogsaa synes naturligt, at Begyndelsen af § 6 havde været affattet saaledes: Ejendomme i Herning kunne ogsaa efter den 1. April 1913 tages til Pant af Kreditforeningen for Grundejere paa Landet i Jylland overensstemmende med de for Foreningen gældende almindelige statutmæssige Bestemmelser. Affattelsen har her faaet en noget større Rækkevidde. Jeg ved ikke bestemt, hvad Hensigten har været dermed, men jeg antager, at jeg nogenlunde kan skønne det.

Med disse Ord skal jeg anbefale det foreliggende Lovforslag navnlig i det Haab, at en Ændring som den af mig antydede kan blive vedtagen. Jeg vil endnu føje til, at hvis det ikke sker, nærer jeg nogen Betænkelighed ved, at den store Del af Kommunen paa den Maade, som det saa vil ske, kommer til at lægge et Pres paa den mindre Del. Jeg skal altsaa med disse Ord anbefale Lovforslaget til en forhaabentlig baade velvillig og hurtig Behandling i Tillid til, at den af mig antydede Ændring uden større Vanskelighed vil kunne gennemføres.